

پروفسور خالد رشید (۱۹۹۱)، پروفسور ظفر نظیر (۱۹۹۴)، پروفسور نعیم الظفر خان، ظہیر عباسی، دکتر فضل رحمان از جمله جراحان کودکانی هستند که در بیمارستانهای مختلف شروع به کار کردند. انجمن جراحان کودکان پاکستان در سال ۱۹۷۷ با حضور پروفسور امان الہ خان و پروفسور نظام الحسن تشکیل و در سال ۱۹۸۰ میزبان جراحان کودکان آسیا بوده است.

جراحی کودکان در چین

اصطلاح جراحی کودکان در چین بنظر می رسد پس از تأسیس جمهوری خلق چین در سال ۱۹۴۹ عمومیت یافته باشد. بطور تاریخی ترمیم شکاف لب و درمان ناهنجاریهای آنورکتال در قرن ۱۶ ثبت شده است و موارد گاهگاهی جا انداختن جراحی انواژیناسیون و فتق گیر کرده در لیترا تور چین مدرن در قرن بیستم مشاهده می شود. در جولای ۱۹۵۰ اولین کنگره ملی پزشکی و بهداشت کار در پکن تشکیل شد. در این کنگره تصمیم گرفته شد که بهداشت و مراقبت مادران و کودکان بهبود یابد و این آغاز پیشینه جراحی کودکان در چین است. قبل از ۱۹۵۰ در اکثر سرزمین چین فقط ۲ کلینیک کودکان در پکن و شانگهای وجود داشت. چین کشوری است که مساحتش ۴۰ برابر و جمعیتش ۲۰ برابر انگلستان است. دولت جدید تصمیم گرفت که حداقل در هر استان یک بیمارستان کودکان تاسیس کند بنابراین اولین و بزرگترین بیمارستان کودکان در سال ۱۹۵۲ در پکن افتتاح و در ۱ ژوئن ۱۹۵۵ بطور رسمی کارش را شروع کرد و دکتر جن- ژه ژانگ (Dr Jin- Zhe Zhang) از دانشگاه پکن بعنوان رئیس بخش جراحی کودکان مشغول بکار شد. در سالهای آتی تغییرات زیادی بوجود آمد و پیشرفت تدریجی خدمات کودکان بعلت آشفستگی های ملی دچار گسست شد. نیاز بزرگ برای خدمات بهداشتی کودکان احتیاج به تربیت پزشکان فراوان در مدت کوتاه بوده است. مدارس ویژه طب کودکان در چند کالج پزشکی افتتاح شد و جراحی کودکان یکی از دوره های اصلی در آموزش طب کودکان در این مراکز بوده است. در آگوست ۱۹۵۰ دکتر جن- ژه ژانگ اولین بخش جراحی کودکان با درمانگاه ویژه را در قسمت کودکان بیمارستان دانشگاهی پکن بوجود آورد. تقریباً در همان زمان ا-

کیو ما (Dr. A Q Ma) و دکتر ی. ژ. شی (Dr Y X SHE) در شانگهای و کمی بعد دکتر ای سی تانگ در ووهان و بعضی پزشکان دیگر نیز بخش های جراحی کودکان در کالج طبی گوناگون بوجود آوردند. در سال ۱۹۵۷ وزارت بهداشت تعدادی مراکز آموزش جراحی کودکان در پکن و شانگهای تاسیس نموده و شروع به آموزش جراحان عمومی برای مراکز جراحی کودکان نمود. اغلب دانش آموختگان اولیه این مراکز نسل اول جراحان کودکان چین را تشکیل داده که ریاست بخش های جراحی کودکان استان های مختلف چین را به عهده گرفتند. در ششمین کنگره کودکان در ژوئن ۱۹۶۴ بیست نماینده از جراحان کودکان از قسمت های مختلف چین اولین گردهم آئی خود را تشکیل دادند. این جراحان جوان دو موضوع را مورد توجه خود قرار دادند اول ایجاد یک قسمت جراحی کودکان در انجمن کودکان چین و دوم راه انداختن یک مجله جراحی کودکان. دومین موضوع توسط تانگ بعنوان ژورنال جراحی کودکان وابسته به ژورنال پزشکی ووهان که هر دو ماه چاپ می شد واقعیت یافت. بهرحال پیشنهاد اولیه با انقلاب فرهنگی چین بمدت یک دهه بتاخیر افتاد. در سال ۱۹۸۰ اولین کنگره جراحان چین در مرکز ایالت هاربین در شمال شرقی چین برگزار شد. بخش جراحی کودکان سازمان دهی شد و دکتر جی ژ ژانگ (Drs J Z Zhang) وی. ژ. شی بعنوان رئیس و نایب رئیس انتخاب شدند در همان زمان «ژورنال جراحی کودکان چین» بطور رسمی تحت مدیریت دکتر ای سی تانگ هر ۲ ماه انتشار یافت. در سال ۲۰۰۲ در شانگهای از استان هونان دومین نشریه بعنوان ژورنال بالینی جراحی کودکان هر دو ماه انتشار یافت. نام «انجمن جراحان کودکان چین» بطور رسمی پس از سومین کنگره جراحان کودکان در سال ۱۹۸۷ در سازهو رسمیت یافت.

گرچه در نیمه دوم قرن بیستم آموزش جراحان کودکان در چین سریعاً دچار تغییر شد ولی اولین نسل جراحان کودکان این کشور در واقع از خود آموزان جراحان عمومی بودند که قبل از استقرار جمهوری خلق چین درس خوانده بودند. از سال ۱۹۵۸ مدارس ویژه طب کودکان بطور گسترش یابنده در ۱۰ کالج بزرگ پزشکی افتتاح شده و از سال ۱۹۶۳ سالانه بیش از ۱۰۰۰ دانشجو از این مراکز فارغ التحصیل شدند. نیمی از اینها در بیمارستانهای تازه تاسیس کودکان شروع بکار کردند و همین ها پزشکانی شدند که نسل جدید جراحان کودکان چین را تشکیل دادند. اینها جراح کودکان نامیده می شدند گرچه یک دوره ۶ ماهه در برنامه آموزشی ۵ ساله آنها در مدرسه طب کودکان گنجانده شده بود ولی آموزششان هنوز ناکافی بود. این دانشجویان پس از فارغ التحصیلی وارد یک دوره دستیاری ۵ ساله شده که یکسال آن بعنوان دستیار ارشد انجام وظیفه کرده و با تکمیل این دوره تجربیاتشان زیاد می شده است. در بیمارستان کودکان پکن که دارای ۷۵۰ تختخواب است حداقل ۱۰۰۰ مورد اورژانس و بیماریهای دچار حالات بحرانی سالانه توسط دستیار ارشد درمان می شوند. با این تجربه این دستیاران قادر خواهند بود اکثر مسائل و مشکلات اورژانس جراحی کودکان را بر طرف نمایند و در واقع قابلیت یک جراح کودکان را بدست آورند. آنهایی که شانس دستیاری به دستیاری ارشد را بدست نمی آورند ۴-۵ سال آموزش دیده و با کسب دانش کافی عملی سر انجام به گروه فوق تخصصی جراحی کودکان می پیوندند. در اینجا آموزش های بیشتری هم کسب می کنند. مدارس پزشکی عالی (postgraduate) که ابتدائاً در دهه ۱۹۶۰ افتتاح شده بود خیلی زود در سال ۱۹۶۵ بسته شدند. از سال ۱۹۷۸ مدارس عالی همچون کالج های پزشکی بطور منظم ۱۰ سال

پس از فاجعه (انقلاب فرهنگی) بطور مرتب باز شدند و اینها شروع کردند به آموزش پزشکان جوان جهت تحقیقات با درجات دکتری، از آن پس مقالات در زمینه های تحقیقاتی ژنتیک و طب ملکولی در نشریات پزشکی چین ظاهر شدند. با ورود به قرن ۲۱ و تغییراتی که در برنامه آموزشی طب کودکان و جراحی کودکان داده شد نسل های بعدی جراحان کودکان از بین جراحان عمومی انتخاب و سپس تحت آموزش جراحی کودکان قرار می گیرند. دانش اولیه جراحی کودکان چین ناشی از علم و تجربیات دکتر گراس است (Gross). در اوایل دهه ۱۹۵۰ که جمهوری خلق چین از دنیای مدرن دور افتاده بود دکتر جی ز ژانگ براساس اصول ۲ کتاب درسی جراحی کودکان «جراحی شکم شیرخواران و کودکان» دکتر لاد و دکتر گراس و کتاب «جراحی دوران کودکی» دکتر تلنوسکی (Telnovsky) از اتحاد جماهیر شوروی (۱۹۴۹) شروع به کار نمود. دکتر ژانگ با کار و فعالیت و خودآموزی مهارت خود را در جراحی کودکان توسعه داد. در چین ۴ پیشگام در جراحی کودکان وجود دارند که عبارتند از ما (Ma)، شی (she)، تانگ (Tang) و ژانگ (Zhang) که تحصیل کرده مدارس متفاوت در شانگهای بودند. «ما» در سنت جونز تحصیل کرده و انگلیسی صحبت می کرد «شی» از زندان فرانسه، حرف می زد «تانگ» از تانجی آلمانی و «ژانگ» از کالج طبی شانگهای که یک مدرسه چینی بود فارغ التحصیل شد و چینی صحبت می کرد. در شهرهای شمال شرقی چین مثل شن یانگ این جراحان، ژاپنی صحبت می کردند. اطلاعات اولیه جراحی کودکان در چین از سراسر دنیا بود ولی باید گفت که اصل این اطلاعات از دکتر گراس بوده است. در سالهای اولیه پس از تاسیس جمهوری خلق چین شرایط اقتصادی و بهداشتی مردم چین بسیار بد بوده خیلی

ها شغل خود را از دست داده و فرصتی جهت پرداختن به بهداشت فردی و مراقبت از بچه ها را نداشتند. اورژانس های جراحی کودکان از مسائل چالش برانگیز بوده جراحی های تروما و حوادث، سوختگی ها، عفونت های چرکی و شکم حاد از موارد شایع و فوریت هائی مثل انسداد روده ناشی از آسکاریس، آپاندیسیت پاره شده، یریتونیت آسکاریسی و نفوذ آسکاریس در مجرای صفراوی که در غرب نادر بود در جوامع چینی شایع بوده است. از دهه ۱۹۶۰ به بعد با بهبود نسبی وضع اقتصادی مشکلات فوق بتدریج کاهش یافته و پزشکان و جراحان کودکان فرصت یافتند به مسائل جراحی کودکان که در همه نقاط دنیا شایع است بپردازند و از دهه ۱۹۸۰ به بعد با بهبود وضع اقتصادی و سیاست درهای باز جمهوری خلق چین جراحان کودکان برجسته دنیا به چین وارد شده و تکنولوژی جدید جراحی را نیز با خود به این کشور آوردند مثل دکتر س کایزوتر، دکتر گانز، دکتر کوپ، دکتر هندرن و دکتر گراس فلد از امریکا، دکتر س لیستر، دکتر یانگ، دکتر لوید، دکتر کاپیلا و دکتر اسپیتز از انگلستان. ورود این افراد باعث آشنائی و تبادل اطلاعات علمی غرب با چین شد و در سالهای آتی پزشکان چینی هم این امکان را بدست آوردند که خود به کشورهای غربی و ژاپن مسافرت کرده و بر معلومات و تجربیات خویش بیفزایند و بدین ترتیب جراحی کودکان در چین شروع به پیشرفت نمود و جراحان برجسته ای در این کشور پیدا شدند. جراحان کودکان نامداری که باعث پیشرفت جراحی کودکان در چین شدند عبارتند از

۱- دکتر جن ژه ژانگ Jin- Zhe Zhang

۲- دکتر آن- کوآن ما An-Quan Ma